

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»

Факультет природничих наук

Кафедра біології та екології

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Менеджмент природозаповідних територій

Рівень вищої освіти – другий (магістерський)

Освітня програма «Екологія»

Спеціальність 101 Екологія

Галузь знань 10 Природничі науки

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від «31» серпня 2021 р.

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Менеджмент природозаповідних територій
Викладач (-і)	Черепанин Р.М.
Контактний телефон викладача	0972714625
E-mail викладача	roman.cherepanyn@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний (<i>offline</i>)
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	www.d-learn.pu.if.ua
Консультації	Очні групові та онлайн-консультації
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p>Навчальна дисципліна «Менеджмент природозаповідних територій» належить до нормативних дисциплін циклу професійної підготовки ОП «Екологія» другий (магістерський) рівень. Один з ефективних шляхів охорони природного багатства є вироблення механізмів раціонального використання, відтворення, збереження та управління територіями та об'єктами природно-заповідного фонду. Це обумовлює актуальність вивчення дисципліни «Менеджмент природозаповідних територій», яка є основою сталого управління природними ресурсами.</p>	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<p>Метою вивчення дисципліни «Менеджмент природозаповідних територій» є вивчення особливостей розвитку, збереження і відтворення природоохоронних територій з урахуванням управлінських підходів щодо забезпечення їхнього збалансованого розвитку в суспільних умовах. Основними цілями вивчення дисципліни є:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Вміти проводити структурно-функціональний аналіз системи органів управління природоохоронними територіями. 2. Розуміти нормативно-правову базу менеджменту природно-заповідного фонду. 3. Знати порядок створення територій та об'єктів ПЗФ, вміти застосовувати ці знання на практиці 4. Застосовувати у практиці управління міжнародні інструменти для охорони територій особливої цінності 5. Розуміти економічні аспекти управління природно-заповідним фондом України. 	
4. Загальні і фахові компетентності	
<p>Загальні компетентності:</p> <p>ЗК01. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>ЗК03. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).</p> <p>ЗК04. Здатність розробляти та управляти проектами.</p> <p>ЗК07. Здатність мотивувати людей та рухатись до спільної мети.</p> <p>Фахові компетентності:</p> <p>СК09. Обізнаність на рівні новітніх досягнень, необхідних для дослідницької та/або інноваційної діяльності у сфері екології, охорони довкілля та збалансованого природокористування.</p> <p>СК14. Здатність управляти стратегічним розвитком команди в процесі здійснення професійної діяльності у сфері екології, охорони довкілля та збалансованого природокористування.</p> <p>СК15. Здатність до організації робіт, пов'язаних з оцінкою екологічного стану, захистом довкілля та оптимізацією природокористування, в умовах неповної інформації та суперечливих вимог.</p> <p>СК17. Здатність самостійно розробляти екологічні проекти шляхом творчого застосування існуючих та генерування нових ідей.</p> <p>СК18. Здатність оцінювати рівень негативного впливу природних та антропогенних факторів екологічної небезпеки на довкілля та людину.</p>	
5. Програмні результати навчання	
<p>ПРО2. Уміти використовувати концептуальні екологічні закономірності у професійній діяльності.</p> <p>ПРО9. Знати принципи управління персоналом та ресурсами, основні підходи до прийняття рішень в умовах неповної/недостатньої інформації та суперечливих вимог.</p> <p>ПРО12. Уміти оцінювати ландшафтне і біологічне різноманіття та аналізувати наслідки антропогенного впливу на природні середовища.</p> <p>ПРО14. Застосовувати нові підходи для вироблення стратегії прийняття рішень у складних непередбачуваних умовах.</p>	

6. Організація навчання			
Обсяг навчальної дисципліни			
Вид заняття			Загальна кількість годин
лекції			16
практичні			14
самостійна робота			60
Ознаки курсу			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
I	101 Екологія	II	вибірковий
Тематика навчальної дисципліни			
Тема	Кількість годин		
	лекції	практичні	сам.роб.
Тема 1. Основні поняття та складові природоохоронних територій.	2		
Тема 2. Нормативно-правова база менеджменту природно-заповідного фонду.	2		
Тема 3. Структурно-функціональний аналіз системи органів управління природоохоронними територіями.	2		
Тема 4. Економічні аспекти управління природно-заповідним фондом України.	2		
Тема 5. Природоохоронна діяльність на територіях і об'єктах природно-заповідного фонду України.	2		
Тема 6. Порядок створення територій та об'єктів ПЗФ.	2		
Тема 7. Державний кадастр природно-заповідного фонду.	2		
Тема 8. Міжнародне співробітництво у галузі менеджменту природоохоронних територій.	2		
Тема 1. Основні поняття та складові природоохоронних територій.		2	
Тема 2. Нормативно-правова база менеджменту природно-заповідного фонду.		2	
Тема 3. Структурно-функціональний аналіз системи органів управління природоохоронними територіями. Економічні аспекти управління природно-заповідним фондом України.		2	
Тема 4. Природоохоронна діяльність на територіях і об'єктах природно-заповідного фонду України.		2	
Тема 5. Порядок створення територій та об'єктів ПЗФ.		2	
Тема 6. Державний кадастр природно-заповідного фонду.		2	
Тема 7. Міжнародне співробітництво у галузі менеджменту природоохоронних територій.		2	
Тема 1. Система нормативно-правових актів про природно-заповідний фонд.			10
Тема 2. Збереження й охорона флори та фауни і природних середовищ існування у законодавстві ЄС.			10
Тема 3. Проблеми та перспективи створення транскордонних природоохоронних територій.			10
Тема 4. Європейське законодавство в галузі заповідної справи.			10
Тема 5. Концепція сталого розвитку в контексті охорони природи.			10
Тема 6. Міжнародна класифікація природоохоронних територій.			10
	Заг.:	16	14
7. Система оцінювання навчальної дисципліни			

<p>Загальна система оцінювання навчальної дисципліни</p>	<p>Система методів оцінювання складається із двох видів контролю: поточного та підсумкового.</p> <p>Поточний контроль включає:</p> <ul style="list-style-type: none"> - тестування – така форма контролю дозволяє перевірити підготовку студентів до кожного заняття; проводиться регулярно на вибірковій основі; - творчі завдання – проводиться з метою формування вмінь і навичок у студентів практичного спрямування, формування сучасного наукового мислення, вміння приймати відповідальні та ефективні рішення; - самостійна робота – така форма контролю дозволяє виявити вміння чітко, логічно і послідовно відповідати на поставлені запитання, вміння працювати самостійно; - індивідуальна науково-дослідна робота студентів (презентації дослідно-проектних робіт, звіти про розробку комплексних проектів, контрольні роботи) – проводиться протягом семестру з метою отримання практичних навичок та умінь щодо використання та опрацювання наукових джерел, написання статей, тез, оформлення звітів, розробка презентаційного матеріалу, використання теоретичних та емпіричних методів дослідження. <p>Упродовж поточного контролю, на практичних заняттях, студент може максимально отримати 50 балів (25 балів – за усні відповіді на практичних заняттях, 10 балів – за індивідуальну науково-дослідну роботу, 15 – за підсумкову контрольну роботу).</p> <p>Підсумковий контроль проводиться у формі екзамену (максимальна оцінка – 50 балів). Підсумкова оцінка розраховується за сумою накопичених впродовж вивчення дисципліни балів.</p> <p>Впродовж вивчення дисципліни студент зобов'язаний:</p> <ul style="list-style-type: none"> - систематично відвідувати заняття; - вести конспекти лекцій і практичних занять; - брати активну участь в роботі на практичних заняттях; - виконувати тестові завдання; - виконувати індивідуальні науково-дослідні завдання.
<p>Вимоги до письмової роботи</p>	<p>У письмовій контрольній роботі студент повинен продемонструвати вміння синтезувати теоретичні і практичні знання, отримані в межах одного змістового модуля. Під час підсумкового модульного завдання розглядаються контрольні питання, тести, ситуаційні задачі, запропоновані у методичних розробках для студентів, здійснюється контроль практичних навичок і умінь за темами змістового модуля. Усі відповіді повинні бути подані чітко, грамотно, у заданій послідовності.</p>
<p>Умови допуску до підсумкового контролю</p>	<p>Підсумковий контроль здійснюється після завершення вивчення всіх тем навчальної дисципліни. До підсумкового контролю допускаються студенти, які були присутні на більше 50% занять і набрали мінімум 25 балів за роботу на практичних заняттях. Студентам, які мали пропуски лекційних чи практичних занять, дозволяється ліквідувати заборгованість на протязі наступних після пропуску двох тижнів.</p>
<p>Підсумковий контроль</p>	<p>Форма контролю: екзамен. Форма здачі: комбінована (письмова з усним захистом).</p>
<p>7. Політика навчальної дисципліни</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - Неприпустимі списування, студент повинен вільно володіти матеріалом. - Якщо студент пропустив більше 50% занять, він повинен пройти тестування і тільки тоді може бути допущений до написання екзаменаційної роботи. - Обов'язковим для допуску до екзамену є відвідування більше 50% занять, робота на парах, підготовка доповідей, виконання контрольної роботи. Студент повинен набрати мінімум 25 балів за роботу на практичних заняттях. - Для складання екзамену студент повинен набрати мінімум 25 балів за написання екзаменаційної роботи. 	

8. Рекомендована література

Основна література

1. Гринчишин Н.М. Природно-заповідна справа : навч. посіб. / Н.М. Гринчишин. – Львів: ЛДУБЖД, 2008. – 224 с.
2. Лысенко И.О. Охрана природы и заповедное дело (курс лекций) : учебное пособие / И.О. Лысенко, Д.С. Салпагаров. – Ставрополь : АГРУС. – 2006. – 344 с.
3. Петрина Н.В. Заповідна справа : конспект лекцій у схемах і таблицях / Н.В. Петрина. – К. : Центр ІТ, 2007. – 116 с.
4. Попович С.Ю. Природно-заповідна справа : навч. посіб. / С.Ю. Попович. – К. : Арістей, 2007. – 480 с.
5. Природно-заповідний фонд України: території та об'єкти загальнодержавного значення / Гол. ред. К.М. Ситник. – К. : ТОВ «Центр екологічної освіти та інформації», 2009. – 332 с.

Допоміжна література

1. Герасименко Я. Правова охорона природно-заповідного фонду України / Я. Герасименко // Вісник Академії правових наук України. – 2010. – № 4. – С. 266-271.
2. Гродзинський М.Д. Збереження та відтворення ландшафтного різноманіття в контексті сталого розвитку / М.Д. Гродзинський, П.Г. Шищенко // Заповідна справа в Україні. – 1998. – Т.4. – Вип. 1. – С. 3-7.
3. Довідник чинних міжнародних договорів України у сфері охорони довкілля / А.О. Андрусевич, Н.І. Андрусевич, З.Я. Козак. – Львів, 2009. – 203 с.
4. Дуднікова І.І. Концепція заповідної справи: сутність, значення, основні тенденції становлення і формування / І.І. Дуднікова // Гуманітарний вісник ЗДІА. – 2012. – № 50. – С. 231- 242.
5. Екологічне право України. Академічний курс : підручник / за заг. ред. Ю.С. Шемшученка. – К. : ТОВ «Видавництво «Юридична думка», 2008. – 720 с.
6. Експрес-оцінка стану територій природно-заповідного фонду України та визначення пріоритетів щодо управління ними / Б.Г. Проць, І.Б. Іваненко, Т.С. Ямелинець, Е. Станчу. – Львів: Гриф Фонд, 2010. – 92 с.

Викладач _____